Video bewerken met je pc: deel 2

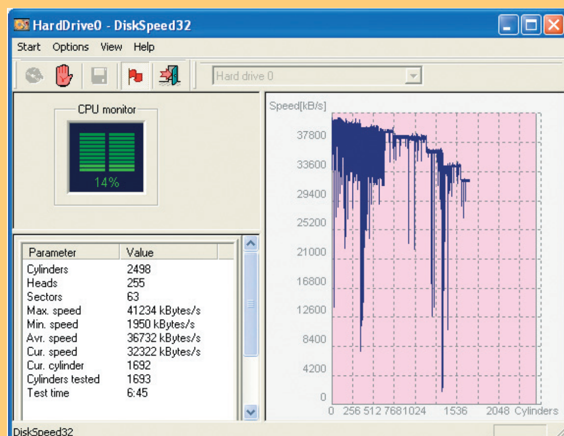
De eerste stapjes va

In het eerste deel van deze reeks hebben we je Microsoft MovieMaker 2.0 voorgesteld. Weliswaar gesneden brood voor een sporadisch familiefilmpje, maar al snel een keurslijf voor de meer creatieve cineasten onder ons. Daarom gooien we er ook twee meer geavanceerde pakketten tegenaan! In deze cursus doorlopen we alle fasen van de videobewerking. Vandaag op het menu: video opnemen en de basisbewerkingen!

We hebben de volgende programma's geselecteerd: Ulead VideoStudio 6 en Pinnacle Studio Versie 8.3. Onze keuze is niet toevallig: beide zijn populair én weten kracht en flexibiliteit in een gebruiksvriendelijk kleedje te stoppen. In VideoStudio 6 missen we wel een Nederlandstalige interface, maar daar staat tegenover dat je on line een gratis proefversie voor 30 dagen kan downloaden [**www.ulead.com/vs/trial.htm**]. Pinnacle Studio daarentegen is wel beste maatjes met Van Dale, maar via de website [**www.pinnaclesys.com**] kan je enkel een beperkte demoversie op cd aanvragen. Beide pakketten zijn gelukkig niet zo prijzig: ongeveer € 80 voor VideoStudio en zo'n € 94 voor Studio.

Systeemvereisten

De systeemvereisten van beide pakketten liggen weliswaar dicht bij elkaar, maar ze zijn niet van de poes! Wil je dat je machine niet te veel tegenpruttelt, stop er dan alvast een Pentium III-achtige processor met liefst 700 MHz in, ondersteund door minimaal 128 MB RAM. Je draait natuurlijk Microsoft Windows 98SE of hoger en op je harde schijf ben je niet weinig fier: die heeft nog wel een paar gigabyte schijfruimte over en hij kan je op elk moment een doorvoersnelheid van minstens 4 MB per seconde garanderen. Elke moderne schijf hoort dat wel aan te kunnen, maar heb je geen idee van de snelheid, dan vertelt de gratis tool DiskSpeed32 het je wel [**www.geocities.com/vgrinenko/DiskSpeed32**]. Neusje van de zalm is natuurlijk een aparte AV/schijf, maar onder ons gezegd... wij moesten het ook zonder stellen! Ben je zinnens beelden rechtstreeks van je DV- of Digital8-camera op te nemen, dan kan je ook niet buiten een IEEE 1394 of *FireWire-kaart*.

Wel een aardig gemiddelde, maar met minder fraaie Alpine pieken.

Videobron en -formaat

Welke instellingen je precies ter beschikking hebt voor je opnameapparatuur en voor het videoformaat waarmee je wil werken, hangt natuurlijk ook af van het videobewerkingspakket. Toch gelden er een aantal vuistregels. Zo geeft het pakket je voor het opnameapparaat vaak de keuze tussen de NTSC- en de PAL-standaard. Dat heeft onder meer te maken met het aantal frames per seconde (PAL: 25, NTSC: 30), maar in principe dien je je naar de standaard te richten die je opname- en video-apparatuur ondersteunt. In België en Nederland – en in het overgrote deel van West-Europa – is dat de PAL-standaard. Gewoonlijk moet je bij opname ook het gewenste videoformaat instellen. Afhankelijk van wat je opnameapparaat mogelijk maakt, kan je een van de volgende formaten selecteren:

- **DV (digital video):** vooral geschikt als je de bewerkte film terug naar je camcorder wil sturen (indien die tenminste over een DV-in beschikt). Hou er wel rekening mee dat DV meer dan 200 MB schijfruimte per minuut opslokt!
- **MPEG-1:** vergelijkbaar met vhs-videokwaliteit, en prima geschikt om als VCD (video-cd) weg te schrijven. Op één cd-rom geraak je dan ongeveer 70 minuten video en audio kwijt.
- **MPEG-2:** laat een tot viermaal hogere resolutie dan zijn voorganger toe. Het formaat bij uitstek voor wie zinnens is S-VCD (super-video-cd) of dvd te branden.

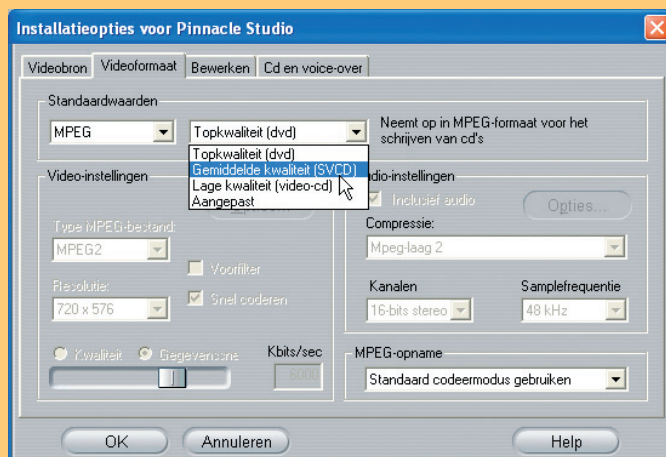
VAKTAAL

FireWire-kaart: Een kaart die je in een vrije PCI-sleuf in je pc stopt, met één of meerdere FireWire-aansluitingen. Hierdoor kan je een toestel met een FireWire-aansluiting (meeste digitale camera's) aan je pc koppelen en zo gegevens met een hoge snelheid (100-400 Mbit per seconde) van of naar je pc versturen.

n een regisseur...

PINNACLE STUDIO 8.3

Kwaliteit of plaatsbesparing?

Je favoriete videoformaat, tot in de kleinste details.

Hoog tijd nu om ons eerste pakket op te starten: Pinnacle Studio 8.3. In de werkbalk zien we alvast drie herkenbare opties verschijnen: **Opnemen**, **Bewerken** en **Maak film**. We hebben onze digital videorecorder – een Panasonic NV-DS30 – intussen al aangesloten op onze FireWire-kaart én op de VCR-stand ingesteld, zodat we met een gerust hart de knop **Opnemen** kunnen indrukken. Rechtsonder krijg je dan een module te zien waarin je zowel de videobron als het gewenste formaat kan instellen. Ook al heb je maar één videobron aangesloten, toch loont het de moeite even de knop **Instellingen** in te drukken en het tabblad **Videobron** te openen. Je kan hier namelijk de doorvoersnelheid van je harde schijf testen (**Test datasnelheid**) én instellen hoe Studio tijdens de opname met scènes moet omspringen. Zo kan je er bijvoorbeeld voor zorgen dat Studio automatisch een nieuwe scène creëert voor videobeelden die je op een ander tijdstip had genomen. In eerste instantie biedt de module je twee bekende videoformaten aan: DV en MPEG, maar via de knop **Instellingen**, tabblad **Videoformaat** kan je meer details van deze formaten vastleggen. In de module kan je dan meteen ook aflezen hoeveel minuten video het ingestelde formaat nog op de schijf kwijt kan.

Met voorvertoning-kwaliteit bespaar je veel plaats!

Er is echter ook nog een derde optie: **Opname met voorvertoning-kwaliteit**! Deze kwaliteit is dan wel niet om over naar huis te schrijven, maar het grote voordeel is dat je véél meer video op je schijf kan stockeren (op onze schijf bijvoorbeeld meer dan 7 uur, tegenover 40 minuten in DV-kwaliteit). Nadeel dan weer is dat Studio tijdens de eindfase van de film alle scènes nog eens opnieuw moet inlezen om ze dan definitief in DV-kwaliteit op te nemen. Maar deze werkwijze bespaart je wel heel wat tijd en ergernis tijdens de andere fases.

En actie!

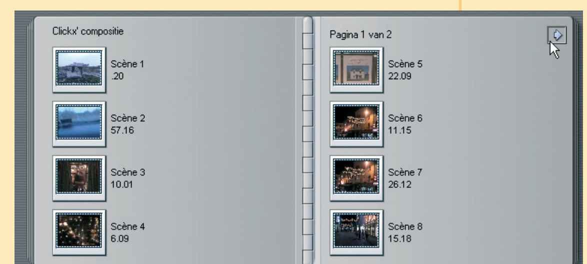
Je kan nu wel de opname starten, maar misschien moet je de videoband eerst nog positioneren. Dat kan je op de camera zelf doen, maar net zo goed via de grafische cameramodule van Studio, waar je ongeveer dezelfde controleknoppen aantreft (zoals spelen, vooruitspoelen, pauze, enz...). In het voorbeeldvenster rechtsboven, kan je alle beelden netjes volgen. Zodra je de knop **Start opname** indrukt, dien je eerst een geschikte locatie en naam voor je album in te geven. Is dat gebeurd, dan kan de opname beginnen! Met een druk op de rode stopknop beëindig je ze weer.

Onze camcorder: zo op het scherm geplakt.

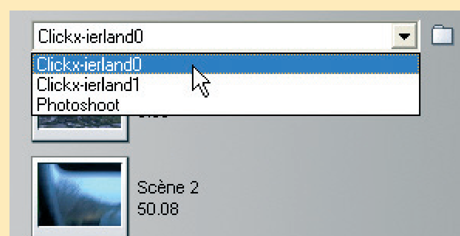
Je eigen album

Alle opgenomen scènes plaatst Studio dan netjes in een album, desnoods verdeeld over verschillende pagina's. Op dezelfde manier kan je nog meer opnamesessies maken, die je dan telkens een andere naam meegeeft. Zorg er voor dat je alle videosegmenten die van dezelfde videoband komen, een duidelijke naam geeft die bij voorkeur steeds met hetzelfde begrip begint (zoals: Clickx-kantoor, Clickx-luchthaven, enz...). Ben je klaar met de opnames, dan gaan we de meer creatieve toer op met de knop **Bewerken**.

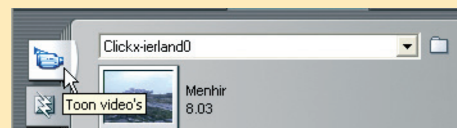
Bladeren door het videoalbum.

Knip- en plakwerk

Selecteer de scènes en verander ze van naam.

Studio laat je opnieuw het album zien, waaruit je de gewenste verzameling scènes kiest. Je moet daarvoor wel eerst het bovenste tabblad (**Toon video's**) geselecteerd hebben. Klik je met de rechtermuistoets op een lege plaats in het album, dan kan je ook een detailweergave van de scènes oproepen. Je kan in dat geval de naam van een geselecteerde scène aanklikken en er een meer descriptieve naam aan geven. Dubbelklik je op het pictogram van een bepaalde scène, dan wordt die meteen afgespeeld in het voorbeeldvenster, dat zich via de gekende 'cassetterecorder'-knoppen

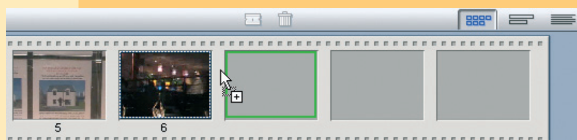

Haal je video's tevoorschijn.

laat bedienen. Je kan ook twee of meer scènes tegelijk selecteren (hou de **SHIFT**-toets ingedrukt), die je dan via het menu **Album** of door een klik op de rechtermuistoets tot een grotere scène kan combineren.

Maak een verhaaltje

Je hebt nu wel de opgenomen scènes voor je liggen, maar we kunnen ons best voorstellen dat je er sommige stukken toch liever weer uit had of dat je de volgorde van bepaalde beelden graag anders had gezien. Hoog tijd dus dat we achter de montagetafel kruipen. Sleep dus maar een aantal scènes uit het album naar het storyboard dat de onderste helft van je scherm in beslag neemt. Zodra zo'n scène het album verlaat, spreken we van een (video-)clip. Onthou alvast dat een bewerking van zo'n clip de oorspronkelijke scène op schijf niet beïnvloedt! De volgorde van de clips wijzigen is een fluitje van een cent: grijp zo'n clip vast met de muis en versleep die naar de gewenste positie in het storyboard. Misschien heb je opgemerkt dat (een aantal van?) je clips met een witte stippellijn omkaderd zijn. Dat betekent dat je die clips in voorvertoning-kwaliteit hebt opgenomen en dat ze tijdens de definitieve fase nogmaals dienen opgenomen te worden (zie boven). Oh ja, je hebt het ongetwijfeld zelf al ontdekt: een clip die je aanklikt, krijgt een blauwe markering mee en kan je meteen in het voorbeeldvenster laten afspelen. Via de **Delete-toets** kan je zo'n clip meteen laten verdwijnen, maar ben je net iets te vingervlug geweest dan haalt een **Ongedaan maken**-operatie (in het menu **Bewerken**) je wel uit de brand! Misschien heb je ook opgemerkt dat sommige scènes in je album een groen vinkje hebben meegekregen: dat betekent dat die scène zich al in je storyboard bevindt. Voor we verder gaan doe je er wel goed aan je montagewerk al even op te slaan. Dat gebeurt via het menu **Bestand**, waar je kiest voor **Project opslaan**. De naam die je er aan geeft, krijg je dan meteen in de titelbalk van je Studio-venster te zien.

Rechtsboven kan je de knop voor de Storyboardweergave indrukken.

Beetje bijknippen

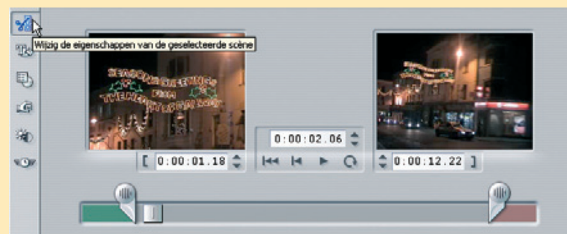

Zoomen door te slepen.

Wat als je een bepaalde clip liever iets had ingekort? Zo'n bijknip-operatie noemen we trimmen, en dat doe je het makkelijkst door de **Tijdlijnweergave** op te roepen. Druk daartoe de voorlaatste knop in, rechtsboven je Storyboard. De positie en lengte van een clip worden nu in verhouding tot een tijdschaal getoond. Je krijgt hier ook een aantal sporen te zien, maar in dit deel houden we ons enkel met het bovenste spoor (video's) bezig. In- en uitzoomen op de tijdlijn doe je door de muispijl op de gele tijdsas te positioneren en die vervolgens horizontaal te verslepen. Je kan er eventueel ook met de rechtermuistoets op klikken en je keuze uit het snelmenu maken. Een clip trimmen gaat het snelst door de clip eerst te selecteren en vervolgens één van beide randen naar binnen te verslepen. Je krijgt in dat geval een blauwe pijl te zien. Vind je deze werkwijze niet nauwkeurig genoeg, dan open je beter de gereedschapskist van de vakman...

Precisiewerk!

Dubbelklik hiervoor op de bewuste clip: het album ruimt dadelijk plaats voor de **Gereedschapskist**, alwaar je het bovenste tabblad aanklikt. Je krijgt meteen het eerste en het laatste frame van je clip te zien. Nu hoef je maar de mesjes naar binnen te verslepen, en je clip wordt meteen ongenadig getrimd. Natuurlijk kan je ook eerst gebruik maken van de gewone schuifregelaar zodat je in het voorbeeldvenster het exacte frame kan opsnorren waar je wil trimmen. In de gereedschapskist tref je tussen beide framevensters ook nog handige pijltjesknoppen aan waarmee je frame per frame door je clip kan bladeren.

Geef je clip een knipbeurt!

Van binnenuit veranderen

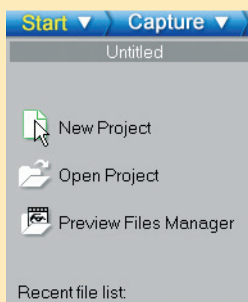
Maar wat als je middenin een clip een stukje wil wegknippen? Dan moet je opnieuw op de tijdlijn zijn. Selecteer de bewuste clip en versleep de schuifknop van de tijdsas naar het frame net voorbij het einde van het stukje dat je uit de clip wil verwijderen. Klik dan met de rechtermuistoets op de clip en kies VERDEEL SCÈNE uit het snelmenu: de clip wordt gesplitst. Selecteer nu het eerste deel en versleep de schuifknop naar het beginframe van het 'slechte' fragment. Splits ook hier de clip in twee. Nu is je schaamstukje een aparte clip geworden, die je vervolgens kan wissen met behulp van de DELETE-TOETS of door die naar de vuilnismand te slepen.

Het goede van het kwade scheiden...

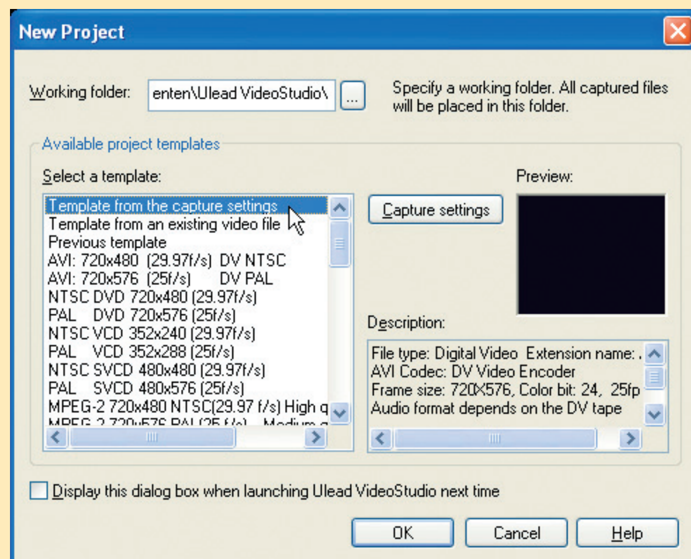
ULEAD VIDEOSTUDIO 6

Starten maar!

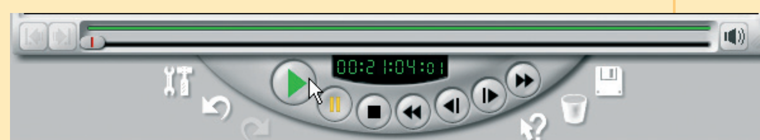
De allereerste stap in VideoStudio: een nieuw project.

De hele interface van VideoStudio ziet er weliswaar iets minder gelikt uit, maar na enige gewenning vind je toch ook hier snel de weg. De menubalk gidst je alvast doorheen de belangrijkste fases van de videobewerking. Klik maar het tabblad START open. Links krijg je dan een taakvenster te zien, waar je het pictogram naast NEW PROJECT aanklikt. In een dialoogvenster kan je vervolgens kwijt waar VideoStudio het opgenomen beeldmateriaal zal opslaan, en kan je meteen een geschikt videoformaat selecteren aan de hand van een projectsjabloon. Dat bepaalt in eerste instantie hoe je videobeelden tijdens de bewerking op het scherm zullen worden omgezet (tijdsduur en kwaliteit). Neem je beelden rechtstreeks van een of andere videobron op, dan kan je hier in principe het bovenste sjabloon selecteren: TEMPLATE FROM THE CAPTURE SETTINGS. Je dient je camera dan wel eerst aan te sluiten en even te laten spelen. Krijgt je afgewerkte film uiteindelijk toch een andere bestemming mee, dan kan je in de slotfase nog altijd een ander uitvoerformaat kiezen. We komen hier in het laatste deel van deze reeks nog op terug.

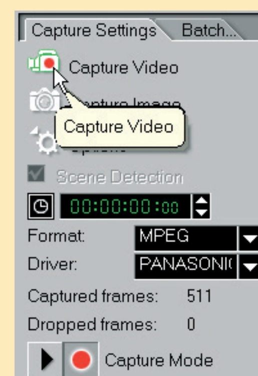

Neem rechtstreeks van een videobron op.

Klaar voor opname

Positioneer je videoband met de controleknoppen.

Laat de opname beginnen!

Is dat achter de rug, dan springt VideoStudio normaal zelf al naar stap 2: CAPTURE. We zorgen dat onze camera klaar staat en dat de afspeelmodus (VCR) is ingesteld. Uit het taakvenster blijkt dat VideoStudio de camera al heeft herkend. Heb je meer dan één videobron aangesloten, dan kan je via het pijltje naast DRIVER nog altijd de juiste bron aanwijzen. Je kan hier overigens ook nog het videoformaat aanpassen. Via het pijltje naast FORMAT kan je kiezen uit DV, MPEG en *AVI*, en als je op het pictogram naast OPTIONS drukt, kan je dat formaat nog fijner afstemmen. We zijn nu klaar voor de eerste opnames. Daarvoor moet je natuurlijk wel in CAPTURE MODE zitten: zorg dus dat de rode knop onderaan het taakvenster is ingedrukt. Via de controleknoppen van het voorbeeldvenster kan je de videoband eerst nog positioneren. Zodra je nu op het camerapictogram naast CAPTURE VIDEO drukt, begint de opname. Die kan je op elk moment onderbreken door nogmaals op dat pictogram te klikken of door op de ESC-toets te drukken.

VAKTAAL

AVI-formaat: Audio Video Interleaved. De bestandsnaam voor digitale video met geluid. Deze standaard werd door Microsoft ontwikkeld voor digitale televisie die je kan bekijken met de Media Player. Je herkent deze bestanden aan de extensie .avi.

Stilstaand beeld

Om stilstaande beelden op te nemen, ga je op dezelfde manier te werk als bij het opnemen van video. Positioneer de videoband met behulp van de controleknoppen eerst naar het gewenste frame in het voorbeeldvenster. Zorg dat je in CAPTURE MODE staat en druk het pictogram CAPTURE IMAGE in.

Zoomen op de tijdlijn

Wil je voor het fijnere werk alle frames van je clips kunnen bekijken, dan moet je overschakelen naar de tijdlijnweergave. Daartoe klik je de knop SWITCH TO TIMELINE MODE aan, linksonder het storyboard. Moet je je met de schuifbalk een breuk verslepen om naar het gewenste frame te navigeren, dan maak je beter gebruik van de ingebouwde zoomfuncties. De nodige knopjes hiervoor vind je linksboven de tijdlijn. Met de plus- en minknop kan je in- en uitzoomen, en met behulp van de andere twee knoppen kan je het hele project in één klap op de tijdlijn zichtbaar maken of het gewenste zoompercentage instellen. Net als bij de meeste andere videobewerkingspakketten krijg je in deze weergave verschillende sporen te zien, maar voorlopig houden we het enkel bij het bovenste spoor (VIDEO TRACK).

De tijdlijn voor het fijnere werk.

Naar de bibliotheek

De opgenomen videoclips (stilstaande beelden) verschijnen rechts in het bibliotheekvenster, indien je daar tenminste de rubriek VIDEO (IMAGE) hebt geopend. Klik je een van de clips met de rechtermuistoets aan, dan kan je daar meteen de eigenschappen van opvragen. Je krijgt dan bijvoorbeeld het videoformaat te zien, met gedetailleerde informatie over het video- en audiospoor. Alle opgenomen videoclips verschijnen ook onderaan, in het storyboard. Hier kan je trouwens makkelijk de volgorde wijzigen door de clips te verslepen. Op dezelfde manier kan je tevens extra clips uit de bibliotheek naar het storyboard slepen. Hoog tijd nu dat we het tussentijdse resultaat van ons project veilig stellen. Dat doe je door onderaan het voorbeeldvenster het diskettepictogram aan te klikken. Hier kan je dan een geschikte locatie en naam voor je project ingeven.

De opgenomen clips worden aan de videobibliotheek toegevoegd.

Knip lelijke stukken weg

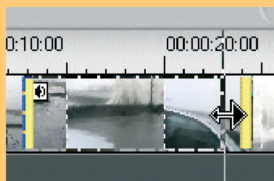
Om een foeilelijk stukje video uit een clip weg te snijden, ga je als volgt te werk. Zorg dat je nog steeds het tabblad STORYBOARD hebt geopend, en selecteer de bewuste clip op de tijdlijn. Ga naar het voorbeeldvenster en versleep de schuifknop (rode streep) van de PREVIEW BAR naar het begin van de ongewenste frameset. Klik nu in de taakbalk het pictogram naast SPLIT VIDEO aan. Vervolgens selecteer je het tweede stuk van de opgesplitste clip en verschuif je de PREVIEW-KNOP naar het einde van de overbodige frameset. Kies opnieuw SPLIT VIDEO. De ongewenste frameset heb je nu netjes in een aparte clip geïsoleerd. Die hoef je maar vanuit de tijdlijn of vanuit je storyboard naar de vuilnismand (TRASH CAN) onderaan het voorbeeldvenster, te verslepen. Opgeruimd staat netjes!

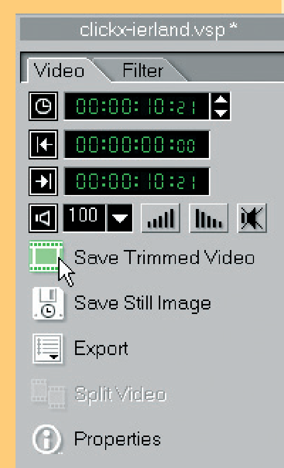
Splits je clip op en gooi weg wat je niet wil hebben!

Begin en einde

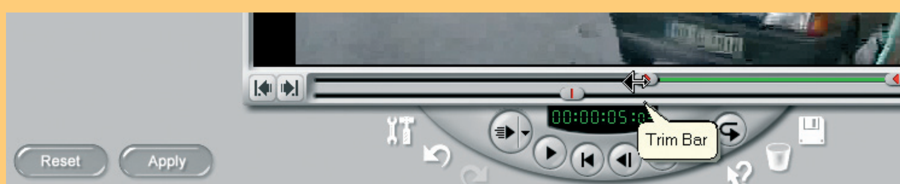
VideoStudio laat je natuurlijk ook toe een clip te trimmen, met andere woorden: het begin- of eindpunt van de clip bijstellen. Dat pak je als volgt aan. Open eerst het tabblad **Storyboard** in de menubalk van VideoStudio en let er op dat het tabblad **Video** in de taakbalk is geopend. Zorg er bovendien voor dat je niet té veel hebt ingezoomd op de tijdlijn. Klik hier vervolgens de clip aan die je wilt trimmen. Twee gele balkjes markeren de begrenzingen van de geselecteerde clip. Die kan je nu met de muis naar binnen verslepen. Op het voorbeeldvenster kan je de beelden volgen zodat je heel nauwkeurig kan bepalen tot waar je wilt trimmen. Overigens kan je dat trimwerk ook volledig binnen dat voorbeeldvenster uitvoeren. Net onder het beeld tref je immers twee schuifknopjes met rode pijltjes aan. Die vormen samen de **Trim Bar**, en hoe meer je die knopjes naar binnen schuift, hoe meer er van je clip wordt weggetrimd. Wel nog even op de **Apply-knop** drukken om je wijzigingen effectief door te voeren. Wil je de getrimde clip als een apart videobestand opslaan, dan hoef je in de taakbalk maar de optie **Save Trimmed Video** aan te klikken. Je zal merken dat die getrimde clip dan meteen ook als een aparte clip aan je videobibliotheek wordt toegevoegd.

Trimmen kan je natuurlijk ook in VideoStudio.

Bewaar je knipsels.

Op zoek naar de Trim Bar.

— Toon Van Daele —